

ZGODOVINA PLESA

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: zgodovina plesa

Izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer; modul A: balet:
obvezni predmet (70 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Vesna Cestnik Tehovnik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Polonca Češarek Puklavac, Zavod RS za šolstvo; dr. Anja Ivec, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Helena Valerija Krieger, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Nina Ogrinc, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tanja Pavlič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Blanka Polič, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Marinka Ribič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Urša Rupnik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Višja baletna šola; dr. Leon Stefanija, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; Martina Svetina, Konservatorij za glasbo in balet Maribor

JEZIKOVNI PREGLED: Valentin Logar

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-zgodovina-plesa_um_pl_a.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [260354051](#)

ISBN 978-961-03-1343-4 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt zgodovina plesa za izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer, modul A - balet.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in reptu dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspsit dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solosores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Dijak
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequ.
 - » *Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

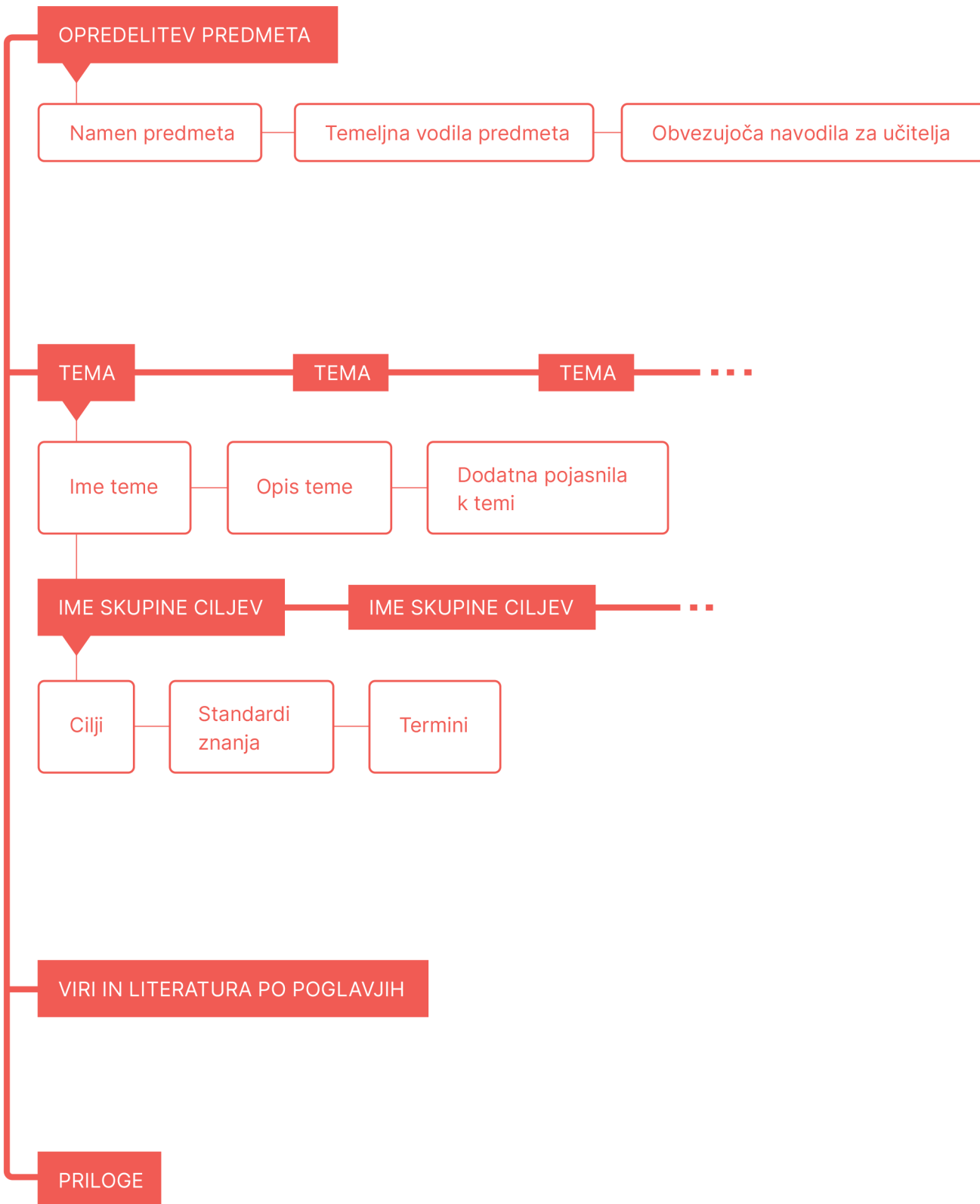
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 9

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

3. LETNIK 12

Vloge plesa 12

Ples v prazgodovini 13

Ples v starem veku 14

Ples v srednjem veku 15

Ples v renesansi 16

Ples v baroku 17

Balet akcije (Ballet en Action) 18

Romantični balet..... 19

Imperialni ruski balet..... 20

Samostojno vrednotenje plesnih vsebin..... 21

4. LETNIK 22

Skupina Ballets Russes 22

Plesne reforme v začetku 20. stoletja 24

Razvoj sodobnega plesa v Evropi..... 25

Evropski balet 20. in 21. stoletja..... 26

Balet v Severni Ameriki 27

Sodobni ples v Severni Ameriki 28

Slovenski balet..... 29

Sodobni ples v Sloveniji 31

Samostojno vrednotenje vsebin..... 32

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH33

Opredelitev predmeta..... 33

PRILOGE 34

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Dijaki se pri predmetu sistematično seznanijo z razvojem plesne kulture od najzgodnejših oblik plesa v prazgodovini do sodobnih plesnih praks, s posebnim poudarkom na razvoju baletne umetnosti. S tem pridobijo celovit vpogled v umetnost plesa, od tehničnoizvedbenih in koreografsko formalnih vidikov do estetskih zasnov in vlog v kulturi, ki so oblikovale ples skozi zgodovinska obdobja.

Dijaki se poleg tega seznanijo z najpomembnejšimi plesnimi praksami in dosežki, ki so odločilno zaznamovali razvoj plesne kulture. Spoznavanje širše vpetosti plesa v družbeno in kulturno življenje jim omogoča globlje razumevanje te umetniške zvrsti. Tako pridobljeno znanje prispeva k njihovemu boljšemu razumevanju tehničnih in interpretativnih vprašanj in jim omogoča povezovanje pridobljenega znanja z drugimi umetniškimi dejavnostmi ter drugimi panogami védenja. Ob tem spoznavajo ključne ustvarjalce, njihove prelomne dosežke in dela, ki so zaznamovala ples skozi čas.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Zgodovina plesa je obsežna, večplastna in tudi zapletena, saj se teme med seboj prepletajo in povezujejo z družabnim, gospodarskim in političnim življenjem v posameznih obdobjih. S koreninami v verskih ritualih in kasneje z nastankom klasičnega baleta, kot posledice razvoja družabnih plesov, je ples pomemben del tudi današnjega vsakdana. Pomembno je, da dijaki v vlogi bodočega plesalca razumejo, kako so se plesne zvrsti, ki jih izvajajo, spreminjale skozi čas. Učenje o pomembnih plesalcih, koreografih in plesnih pedagogih daje priznanje ljudem, ki so oblikovali to umetnost. Če ne poznamo plesnih del iz preteklosti, ne moremo ustvarjati plesne umetnosti v prihodnje.

Pomembno je, da se dijaki zavedajo pomembnosti znanja, ki ga pridobijo pri predmetu zgodovina plesa, saj jim služi kot teoretična podlaga za praktično delo, ki ga izvajajo.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj je avtonomen pri izbiri gradiva in načina podajanja snovi. Priporočljivo je, da se dijakom ponudi čim večji nabor video- in avdiogradiva ter literature o plesnih praksah. Dodatne vsebine po navadi pripomorejo k temu, da si dijaki določeno snov lažje zapomnijo in jo usvojijo.

Priporočljivo je medpredmetno povezovanje in navezovanje snovi na snov, ki se jo dijaki učijo pri drugih predmetih. Ker poučujemo plesalce, je smiselno, da v predmet vključimo čim več gibanja, baletne pantomime, izražanja s telesom ipd.

Sestavni del pouka je samostojno delo dijakov, s katerim razvijajo sposobnost iskanja virov in ločevanja med pravimi in lažnimi novicami. Pri tem je smiselno na začetku opredeliti delež samostojnega dela pri pouku. Pri predstavitvi svojih izdelkov se urijo v interpretaciji in pridobivajo samozavest pri nastopanju.

Učitelji spodbujamo ogled plesnih predstav in spremljanja plesnih dogodkov. Dijake spodbujamo, da o videnem pišejo kritike ali mnenja, ki jih ustrezno ovrednotijo.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 3. letniku se dijaki seznaniijo z začetkom obstoja plesa ter njegovim spreminjanjem skozi zgodovino. Od baroka naprej, ko se balet loči kot samostojna – gledališka umetnost, je poudarek na razvoju klasičnega baleta, vključno z obravnavo ruskega baleta v drugi polovici 19. stoletja.

VLOGE PLESA

CILJI

Dijak:

🟡: spoznava vloge plesa v družbi, ki jih po navadi delimo v tri široke, med seboj povezane kategorije: ceremonialni in obredni plesi, družabni plesi in gledališki plesi;

🟡: išče vzporednice med človekovim plesnim in živalskim gibanjem.

SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» pojasni vlogo religije pri razvoju in gojenju plesa;

» našteje vzporednice med človekovim plesnim in živalskim gibanjem.

TERMINI

◦ religija ◦ ceremonialni in obredni plesi ◦ družabni plesi ◦ gledališki plesi

PLES V PRAZGODOVINI

CILJI

Dijak:

- : spozna periodizacijo in okoliščine prazgodovine;
- : se seznaja z značilnostmi posameznih obdobij (bivališča, dejavnosti, izdelava orodja in orožja, uporaba ognja, jamske poslikave kot umetniški izraz);
- SC (1.3.2.1)
- : se seznaja z uporabo in namenom plesa v prazgodovini: del ritualov, priprava za boj, zabava (sredstvo socializacije, privlačnost med spoloma);
- : odkriva vrste ritualov: rojstvo, smrt, spolna zrelost, iniciacija, zdravljenje, plesi za rodovitnost, plesi za ugodno vreme, falični plesi;
- : pozna vlogo šamanov pri ritualih;
- : se seznaja s termini "totemizem", "animizem", "kanibalizem".

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » našteje obdobja prazgodovine in njihove glavne značilnosti;
- » pojasni namen plesa v prazgodovini;
- » razume vlogo plesa pri ritualih.

TERMINI

○ rituali ○ šamani ○ jamske slike ○ totemizem ○ animizem ○ kanibalizem

PLES V STAREM VEKU

CILJI

Dijak:

○: usvaja pojma profani in obredni tip plesa;

SC (1.1.2.1)

○: se seznaja s splošnimi značilnostmi prvih civilizacij;

○: raziskuje nastanek in razvoj plesa ter njegove značilnosti v prvih civilizacijah (Indija, Egipt, Mezopotamija, idr.);

○: odkriva značilnosti antične Grčije in razvoj grškega gledališča;

○: spoznava značilnosti antičnega Rima in oblike razvedrila (gladiatorske igre, pantomima, akrobatski ples, erotični suženjski plesi idr.);

○: se seznaja z glasbilo, ki so spremljala ples v starih kulturah.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» našteje razlike med profanim in obrednim tipom plesa;

» našteje splošne značilnosti prvih civilizacij;

» poimenuje prve civilizacije in značilnosti plesa pri vsaki izmed njih;

» opiše razvoj in značilnosti grškega gledališča;

» našteje značilnosti plesa in odnos do tega v rimskem imperiju;

» našteje glasbila kot spremljavo plesu v posameznih civilizacijah.

TERMINI

○ prve civilizacije ○ grško gledališče ○ gladiatorske igre ○ pantomima ○ obredni ples ○ profani ples ○ antika

PLES V SREDNJEM VEKU

CILJI

Dijak:

- : se seznaja z družbenimi spremembami in miselnostjo ter umetnostjo v srednjem veku;
- : usvaja posamezna obdobja srednjega veka in njihove značilnosti, ki so posledično vplivale na razvoja plesa;
SC (1.3.2.1)
- : se uči pomena krščanske vere v Evropi in njenega vpliva na življenjske nazore in posledično odnosa do plesa, v srednjem veku;
- : usvaja pojme: liturgične igre, misterij, mirakel, pasijon, moraliteta, Vidov ples;
SC (1.1.2.1)
- : se seznaja z vlogo glumačev pri ohranjanju plesa v srednjem veku;
- : raziskuje spremembe družabnega življenja, ki so jih v Evropo prinesle križarske vojne;
SC (1.1.4.1 | 4.1.3.1)
- : spozna splošne značilnosti trubadurske lirike in njeno povezavo s plesom (dansa ali ballata);
- : se seznaja s pojavom družabnih plesov na dvoru.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše značilnosti in življenjske nazore v srednjem veku;
- » **pojasni kako je na ples vplivalo srednjeveško razmišljanje;**
- » ustrezno uporabi pojme, kot so liturgične igre, misteriji, mirakli, pasijoni, moralitete;
- » **ustrezno interpretira pojav Vidovega plesa;**
- » opiše splošne značilnosti trubadurske lirike in njeno povezavo s plesom;
- » **opiše pojav prvih družabnih plesov na dvoru.**

TERMINI

- starokrščanska umetnost ◦ liturgične igre ◦ misterij ◦ mirakel ◦ pasijon ◦ moraliteta ◦ križarske vojne
- trubadurska lirika ◦ glumači ◦ Vidov ples

PLES V RENESANSI

CILJI

Dijak:

- : odkriva splošne značilnosti renesanse in spozna značilnosti tega obdobja v različnih umetnostnih zvrsteh;
SC (1.3.2.1)
- : raziskuje način obnašanja in vedenja na dvoru;
SC (1.1.4.1)
- : se seznaja z nastankom plesne teorije in prvimi plesnimi traktati;
- : se seznaja s tedanjimi zapisi koreografije (s poudarkom na zapisih Thoinota Arbeauja);
- : usvaja pojem plesni učitelj;
- : se uči imena posameznih renesančnih plesov (med drugim galliarde, pavane, branle, volta, allemande in courante), njihov taktovski način in glasbeno spremljavo;
- : spozna pomembnost predstave Ballet Comique de la Reine.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zna časovno opredeliti obdobje renesanse, razume, kaj označuje in kaj je za to obdobje značilno;
- » predstavi dvorno etiko tedanjega časa;
- » našteje renesančne plesne učitelje in plesne traktate;
- » našteje primere zapisov koreografij, še posebej Thoinota Arbeauja;
- » predstavi glavne značilnosti renesančnih dvornih plesov in njihov razvoj;
- » imenuje in opiše baletno predstavo *Ballet Comique de la Reine*.

TERMINI

○ dvorni balet ○ plesna teorija ○ plesna notacija ○ renesančni plesi ○ bassadanza

PLES V BAROKU

CILJI

Dijak:

- : se seznaja z duhom časa, miselnostjo in načinom dvornega življenja v baroku;
- SC (1.3.3.1)
- : spoznava značilnosti in novosti baročnih dvornih plesov (princip en dehors, plié-elevé, pirouettes, itd.);
- : spoznava vpliv francoskega kralja Ludvika XIV. na razvoj baletne umetnosti;
- : se uči o pomembnosti ustanovitve akademije za ples Académie Royale de Danse;
- : spoznava vlogo Pierra Beauchampa in Jeana-Baptista Lullyja;
- : odkriva Beauchamp-Feuilletovo plesno notacijo;
- SC (1.1.2.1)
- : spoznava ločitev družabnih plesov od gledališkega plesa;
- : preučuje razlike med družabnimi plesi in baletom kot samostojne gledališke umetnosti;
- : odkriva imena prvih profesionalnih baletnih plesalcev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše splošne značilnosti druge polovice 17. in prve polovice 18. stoletja;
- » se uči imena posameznih baročnih plesov (med drugim menuet, sarabande, gavotte in gigue), njihov taktovski način in glasbeno spremljavo;
- » **pojasni vpliv francoskega kralja Ludvika XIV. na razvoj baletne umetnosti;**
- » **povzame razloge za ustanovitev akademije za ples, navede njene direktorje in spremembe, ki jih je njen nastanek prispeval razvoju baletne umetnosti;**
- » predstavi razlike med baročnim dvornim plesom in profesionalnim plesom na odrih;
- » imenuje prve pomembne profesionalne baletne plesalce.

TERMINI

- baročni plesi ○ Beauchamp-Feuilletova notacija ○ akademija za ples ○ princip en dehors ○ Ludvik XIV.

BALET AKCIJE (BALLET EN ACTION)

CILJI

Dijak:

- : se seznaja s spremembami v družbi, ki vodijo do francoske revolucije in posledicami v plesni umetnosti;
- : spozna ideje smeri baleta akcije;
- : interpretira in vrednoti pomen teoretika in koreografa Jeana-Georgesa Noverra in njegovih reform (29. april, mednarodni dan plesa);
SC (1.3.5.1)
- : preučuje reforme Noverrovega učenca Jeana Daubervalja in pomen le-teh za njegovo delo *La Fille Mal Gardée* (Navihanka);
SC (4.3.3.1)
- : spozna ključne osebnosti baletne umetnosti 18. stoletja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše družbene spremembe v Evropi v 18. stoletju;
- » imenuje glavne ideje baleta akcije, kot so npr. realistična vsebina baletov, naravna govorica telesa, nastopanje brez mask in težkih kostumov ipd.;
- » umesti reforme Jeana-Georgesa Noverra v širši kontekst baletne umetnosti;
- » ovrednoti pomen teoretika in koreografa Jeana Daubervalja in opiše glavne značilnosti baleta *La Fille Mal Gardée* (Navihanka);
- » našteje glavne baletne osebnosti 18. stoletja.

TERMINI

- balet akcije
- mednarodni dan plesa
- reforme v plesni umetnosti

ROMANTIČNI BALET

CILJI

Dijak:

- : se seznaja s spremembami evropske plesno-gledališke umetnosti in novostmi na baletnih odrih do srede 19. stoletja (predvsem s plesom na konicah prstov);
- : se seznaja s terminom "beli balet" in prvinami romantičnega baletnega sloga;
- : spozna najpomembnejše osebnosti romantične baletne umetnosti – koreografe, plesalce, skladatelje;
- : se seznaja z romantičnimi baleti;
- : odkriva delo baletnega pedagoga Carla Blasisa in njegov sistem baletnih vaj;
- : raziskuje vlogo Arthurja Saint-Léona v baletni umetnosti in spozna pomen baleta Coppélia;
- : se seznaja s terminom "en travestie";
- : spozna razloge za zaton zanimanja za balet v Evropi v drugi polovici 19. stoletja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » našteje glavne spremembe in novosti obdobja romantike v plesno-gledališki umetnosti;
- » našteje romantične balete in pomembne baletne plesalce, koreografe ter skladatelje;
- » pravilno interpretira pomen sistema baletnih vaj Carla Blasisa;
- » pojasni razloge za zaton zanimanja za balet v Evropi v drugi polovici 19. stoletja.

TERMINI

- beli balet
- ples na konicah prstov
- Blasisova metoda
- en travestie
- romantični baletni slog

IMPERIALNI RUSKI BALET

CILJI

Dijak:

- : raziskuje pomen prvih pomembnih baletnih koreografov pri postavljanju temeljev ruskega baleta;
- : se seznana z vlogo Charlesa Didelota kot ključne osebnosti pri razvoju ruskega baleta;
- : se seznana z razcvetom ruskega baleta na prehodu iz 18. v 19. stoletje;
- : raziskuje življenje in baletne koreografa Mariusa Petipaja, ter spozna njihovo vlogo pri razvoju in prepoznavnosti baletne umetnosti;
- SC (1.3.3.1)
- : spozna baletno pantomimo in se seznana s pomenom nekaterih pomembnejših gibov v Petipajevih baletih;
- : spozna delo Leva Ivanova;
- : odkriva ruske skladatelje tedanjih baletov in posebej vrednoti vlogo Petra Iljiča Čajkovskega;
- : raziskuje delo Enrica Cecchettija in njegovih naslednikov v vlogi ustanoviteljev vidnejših baletnih tehnik;
- : se seznana s terminom "pas de deux" in njegovo sestavo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » ovrednoti vlogo Charles Didelota pri razvoju ruskega baleta;
- » **našteje in opiše dela Mariusa Petipaja ter njegovo življenjsko in profesionalno pot;**
- » interpretira nekatere gibe Petipajevе pantomime;
- » **našteje ruske skladatelje, ki so pisali glasbo za baletе;**
- » **ovrednoti zapuščino Petra Iljiča Čajkovskega v razvoju baletne umetnosti;**
- » **ovrednoti pomen Leva Ivanova in njegovih del;**
- » **našteje ustanovitelje vidnejših baletnih tehnik.**

TERMINI

- baletna pantomima ○ pas de deux ○ nosilci baletnih tehnik

SAMOSTOJNO VREDNOTENJE PLESNIH VSEBIN

CILJI

Dijak:

○: razvija sposobnost kritičnega razmišljanja o aktualnih plesnih predstavah, kar vključuje ocenjevanje kakovosti, inovativnosti in umetniške vrednosti;

SC (2.1.1.1)

○: se uči umeščanja videne predstave v ustrezen zgodovinski kontekst;

○: razvija željo po obiskovanju plesnih predstav.

SC (1.3.1.1 | 1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» vrednoti aktualno plesno produkcijo;

» analizira predstave in jih zna umestiti v ustrezen zgodovinski kontekst.

TERMINI

◦ plesna produkcija ◦ kritika ◦ analiza

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 4. letniku se dijaki seznaniijo z razvojem evropskega, ruskega in ameriškega baleta v 20. in 21. stoletju, ter spoznajo pomembne baletne koreografe, plesalce, pedagoge in skladatelje baletne glasbe. Seznaniijo se tudi z nastankom in razvojem sodobnega plesa. V drugi polovici šolskega leta je poudarek na seznanjanju dijakov s slovenskim baletom od njegovega nastanka do danes. Dijaki v sklopu pouka obiskujejo baletne in plesne predstave ter tako spoznajo aktualno plesno dogajanje na Slovenskem. Predstave ustrezno vrednotijo.

SKUPINA BALLETS RUSSES

CILJI

Dijak:

- : spoznava delo in vlogo Sergeja Djagileva pri nastanku in uspehu skupine Ballets Russes;
- : spoznava Sergeja Djagileva v vlogi promotorja ruske umetnosti;
- : se seznani z delovanjem skupine in njenim razvojem v času od nastanka do razpada;
- : spoznava ključne koreografe skupine Ballets Russes in njihove revolucionarne ter inovativne koreografije;
- : si ogleda pomembnejše baletne skupine Ballets Russes;
- SC (1.3.5.1 | 4.1.1.1)
- : spoznava plesalce skupine Ballets Russes in njihovo kasnejšo vlogo v razvoju baleta in sodobnega plesa v Evropi, Rusiji in Severni Ameriki;
- : odkriva umetnike drugih zvrsti, ki so sodelovali s skupino Ballets Russes;
- : raziskuje glasbo in skladatelje, ki so sodelovali s skupino Ballets Russes;
- : spoznava razloge za razpad skupine in se seznani z nadaljnjo profesionalno potjo nekaterih vidnejših članov skupine;
- : spoznava dediščino skupine Ballets Russes, ki ni zgolj začetnica sodobnega evropskega baleta, temveč je hkrati tudi edinstven umetniški pojav, ki je oblikoval razvoj plesa z Zahodne Evrope v 20. stoletju.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pojasni vlogo Sergeja Djagiljeva pri nastanku in uspehu skupine Ballets Russes;
- » opiše razvoj skupine Ballets Russes;
- » ovrednoti pomen in dediščino skupine za razvoja evropskega, ruskega in ameriškega baleta ter sodobnega plesa;
- » našteje pomembne koreografe, plesalce, skladatelje, scenografe in kostumografe, ki so sodelovali v skupini Ballets Russes;
- » predstavi pomembnejše balette skupine Ballets Russes;
- » pojasni razpad skupine in nadaljnjo profesionalno pot njenih vidnejših članov.

TERMINI

- Ballets Russes
- revolucionarna koreografija
- ruska umetnost
- sodobni evropski balet

PLESNE REFORME V ZAČETKU 20. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spoznava družbene spremembe na začetku 20. stoletja in način razmišljanja »sodobnega človeka«, ko telo postane izrazno sredstvo;
- : odkriva Delsartovo metodo (t. i. delsartizem) in njen pomen pri razvoju sodobnega plesa;
- : preučuje Dalcrozovo metodo (evritmija);
- : se seznaja s plesnimi reformami na začetku 20. stoletja in z njihovim vplivom na tedanjo evropsko, ameriško in slovensko uprizoritveno prakso.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » povezuje spremembe v miselnosti tedanjega časa s težnjami po plesnih spremembah;
- » našteje plesne reformatorje 20. stoletja in njihove reforme ter pojasni njihovo vlogo pri razvoju sodobnega plesa.

TERMINI

- plesne reforme
- izražanje prek giba
- evritmija
- delsartizem

RAZVOJ SODOBNEGA PLESA V EVROPI

CILJI

Dijak:

- : spoznava predhodnice sodobnega plesa, njihova življenja ter dela (med drugim Isadoro Duncan, Loie Fuller, Marie Rambert);
 - : spoznava razloge za razvoj sodobnega plesa;
 - : spoznava temeljne značilnosti nemškega izraznega plesa (Ausdruckstanz) ter tedanjo uprizoritveno prakso;
 - : se seznana z reformami in deli Rudolfa Labana, Mary Wigman in Kurta Joosa;
 - : odkriva labanotacijo;
 - : spoznava model ikosaedra;
 - : ozavešča pomen in delo plesalke in koreografinje Pine Bausch;
 - : spoznava glavne značilnosti plesnega gledališča;
 - : raziskuje osnovne značilnosti zgodovinskih avantgardnih gibanj do poznih tridesetih let 20. stoletja in plesno uprizoritveno prakso avantgardnih tokov (dadaizem, futurizem, kubizem, nemški Bauhaus in ruska avantgarda).
- SC (3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » utemelji temeljne značilnosti nemškega izraznega plesa ter tedanjo uprizoritveno prakso;
- » razume in predstavi reforme in dela Rudolfa Labana, Mary Wigman in Kurta Joosa;
- » našteje glavne značilnosti plesnega gledališča;
- » razume pomen vloge Pine Bausch pri razvoju sodobnega plesa;
- » našteje osnovne značilnosti avantgardnih gibanj v plesni uprizoritveni praksi.

TERMINI

○ pionirke sodobnega plesa ○ nemški izrazni ples ○ plesne reforme ○ labanotacija ○ ikosaeder ○ plesno gledališče

EVROPSKI BALET 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

○: spoznava pomembne koreografe in baletne plesalce 20. in 21. stoletja;

SC (4.3.3.1)

○: odkriva najpomembnejše balete 20. stoletja in 21. stoletja;

○: raziskuje vodilne baletne šole, ansamble in centre, ki so se v Evropi razvili predvsem po drugi svetovni vojni;

○: preučuje odnos do klasičnega baleta in njegov razvoj v Sovjetski zvezi v povezavi z družbenimi spremembami po oktobrski revoluciji;

○: se seznaja s ključnimi baleti z revolucionarno tematiko.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» našteje nosilce baletnih tehnik;

» imenuje pomembne koreografe in baletne plesalce 20. in 21. stoletja ter jih pravilno umesti v državo, iz katere prihajajo, oziroma v kateri delujejo ali so delovali;

» našteje vodilne evropske baletne šole, ansamble in centre;

» utemelji odnos do klasičnega baleta v Sovjetski zvezi;

» imenuje nekatere balete z revolucionarno tematiko.

TERMINI

○ baleti z revolucionarno tematiko ○ evropski baletni ansambli ○ evropski baletni koreografi ○ evropski baletni plesalci ○ baletne šole

BALET V SEVERNI AMERIKI

CILJI

Dijak:

- : se seznaja z razvojem plesa v evropskih kolonijah na ameriških tleh;
- : spozna razvoj klasičnega baleta v Severni Ameriki;
- : odkriva vlogo Georga Balanchina in nastanek baletnega neoklasicizma;
- : spozna prvi ameriški balet *Billy the Kid*;
- : spozna življenje in delo Jeroma Robbinsa;
- : odkriva aktualne ameriške baletne koreografe in njihova dela;
- : se seznaja s prvinami muzikala, v katerem je ples enakovreden petju in drami;
- : spozna nekatere odmevnejše muzikale.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše razvoj plesa v evropskih kolonijah v Severni Ameriki in kasnejši razvoj baleta;
- » utemelji vlogo Georga Balanchina in značilnosti ameriškega neoklasicizma;
- » imenuje prvi ameriški balet *Billy the Kid*;
- » ovrednoti vlogo Jeroma Robbinsa pri razvoju ameriškega plesa;
- » našteje najbolj aktualne ameriške baletne koreografe in njihova dela;
- » imenuje glavne značilnosti muzikala in nekatere odmevnejše muzikale.

TERMINI

- ples v ameriških evropskih kolonijah
- ameriški balet
- muzikal
- baletni neoklasicizem

SODOBNI PLES V SEVERNI AMERIKI

CILJI

Dijak:

- : se seznaja s predhodnicami ameriškega sodobnega plesa in njihovimi deli;
 - : spoznava začetke ameriškega sodobnega plesa in pionirsko vlogo Ruth St. Denis in Teda Shawna (Denishawn);
 - : odkriva pomembna imena začetnikov ameriškega sodobnega plesa (Marta Graham, Doris Humphrey, Charles Weidmann, Merce Cunningham, itd.) in razčlenjuje značilnosti njihovih koreografij;
 - : se seznaja z glavnimi značilnostmi nekaterih tehnik sodobnega plesa in jih povezuje s poukom pri predmetu sodobnega plesa;
 - : spoznava vidnejše plesalce in koreografe sodobnega plesa v Severni Ameriki v 20. stoletju in aktualno plesno produkcijo;
 - : išče in analizira dela plesalcev ameriškega sodobnega plesa na svetovnem spletu.
- SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » našteje pionirje ameriškega sodobnega plesa;
- » opiše razvoj ameriškega sodobnega plesa in utemelji vlogo Denishawna;
- » razčleni značilnosti koreografij koreografov in plesalcev ameriškega sodobnega plesa;
- » opiše značilnosti nekaterih tehnik sodobnega plesa in jih poveže s poukom predmeta sodobnega plesa;
- » našteje pomembnejše ameriške plesalce in koreografe 20. in 21. stoletja.

TERMINI

- predhodnice ameriškega sodobnega plesa
- Denishawn
- ameriški koreografi
- ameriški plesalci sodobnega plesa

SLOVENSKI BALET

CILJI

Dijak:

- : se seznaja s podatki o gledališkem plesu pri nas od 17. do 19. stoletja (pomembna vloga jezuitskega gledališča);
- : odkriva slovensko baletno pantomimo: Možiček;
- : spozna nastajanje slovenskega poklicnega baleta;
- : se seznaja z imeni pomembnejših vodij baletnih ansamblov v Ljubljani in Mariboru;
- : spozna imena pomembnejših slovenskih baletnih plesalcev in koreografov;
- : raziskuje vlogo Pie in Pina Mlakarja v slovenskem baletu in sodobnem plesu;
- SC (3.1.4.1 | 3.3.2.1)
- : spozna koreografe, ki so na oder postavili slovenske baletе;
- : spozna skladatelje, ki so napisali glasbo za slovenske baletе;
- SC (4.3.3.1)
- : se seznaja z nastankom in razvojem slovenskih državnih baletnih šol;
- : spozna dela trenutnih koreografov, ki postavljajo na oder baletе s slovenskima ansambloma (npr. vloga Edwarda Cluga pri prepoznavnosti slovenskega baleta v tujini);
- : sodeluje pri izmenjavi mnenj o trenutnem položaju slovenskega baleta, možnostih zaposlitve in viziji.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » našteje primere plesnih predstav pri nas v času od 17. do 19. stoletja;
- » imenuje slovensko baletno pantomimo *Možiček*;
- » časovno opredeli rojstvo slovenskega poklicnega baleta;
- » imenuje pomembnejše slovenske vodje baletnih ansamblov;
- » našteje prve slovenske baletne plesalce;
- » utemelji vlogo Pina in Pie Mlakar pri razvoju baleta in sodobnega plesa pri nas;
- » našteje imena pomembnejših baletih koreografov v preteklosti in danes;
- » našteje skladatelje, ki so napisali glasbo za slovenske baletе;

» imenuje aktualne koreografe in plesalce na področju baletne umetnosti pri nas;

» spremlja aktualne razmere na področju slovenskega baleta.

TERMINI

- jezuitsko gledališče
- gledališko--plesne skupine
- slovenski poklicni balet
- koreografi slovenskih baletov
- skladatelji slovenskih baletov
- slovenski baletni plesalci

SODOBNI PLES V SLOVENIJI

CILJI

Dijak:

- : spoznava razvoj sodobnega plesa v Sloveniji;
- : vrednoti plesne in gledališke kvalitete ter posebnosti sodobnih plesnih avtorjev in njihovih uprizoritvenih del (Živa Kraigher, Jasna Knez, Marija Vogelnik, Ksenija Hribar in Plesni teater Ljubljana).
- SC (2.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše razvoj sodobnega plesa v Sloveniji;
- » predstavi pionirje slovenskega sodobnega plesa, ki so vplivali na aktualne plesalce sodobnega plesa v Sloveniji;
- » ovrednoti predstave sodobnega plesa uprizorjene z umetniki na domačih odrih.

TERMINI

- pionirji slovenskega sodobnega plesa
- sodobna uprizoritvena dela

SAMOSTOJNO VREDNOTENJE VSEBIN

CILJI

Dijak:

○: usvaja samostojno vrednotenje predstav s področja baletne umetnosti;

○: se uči kako umestiti videne predstave v ustrezen zgodovinski kontekst;

○: razvija željo po obiskovanju plesnih predstav;

○: reflektivno pristopa k analizi in beleženju aktualne plesne produkcije;

I: oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.

SC (5.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» vrednoti predstave;

» **umesti predstave v ustrezen zgodovinski kontekst;**

» analizira in vrednoti aktualno plesno produkcijo.

TERMINI

○ vrednotenje plesnih predstav ○ analiza aktualne plesne produkcije

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

Jackson, J., (2021). Ballet - The Essential Guide to Technique and Creative Practice. The Crowood Press, Wiltshire.

Neubauer, H., (2021). Spomini na umetniške sopotnike. Samozaložba, Ljubljana.

Cappelle, L., (2020). Nouvelle Histoire de la Danse. Seuil, Paris.

Neubauer, H., (2020). Svetovna zgodovina plesa. Slovenska matica, Ljubljana.

Neubauer, H., (2018). Baleti slovenskih skladateljev od Možička do baletnega Fausta, Samozaložba, Ljubljana.

Vogelnik, M., (2009). Ples skozi čas in balet skozi svet. JSKD, Ljubljana.

Jovanović, M., (1999). Balet - Od igre do scenske umetnosti. Clio, Beograd.

Neubauer, H., (1999). Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji II. Forma 7 in DBUS, Ljubljana.

Otrin, I., (1998). Razvoj plesa in baleta. Debora, Ljubljana.

Sachs, C., (1997). Svetovna zgodovina plesa. Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana.

Neubauer, H., (1997). Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji I. Forma 7 in DBUS, Ljubljana.

Liechtenhan, R., (1993). Vom Tanz zum Ballett – Geschichte und Grundbegriffe des Bühnentanzes. Belser, Stuttgart & Zürich.

Cohen, S. J., (1992). Ples kao kazališna umjetnost. Cekade, Zagreb.

Steeh, J., (1982). History of Ballet and Modern Dance. Magna Books, Leicester.

Ordish, O., (1978). Dancing & Ballet. Routledge & Kegan Paul, London.

Rebling, E., (1977). Ballett A-Z. Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, Berlin.

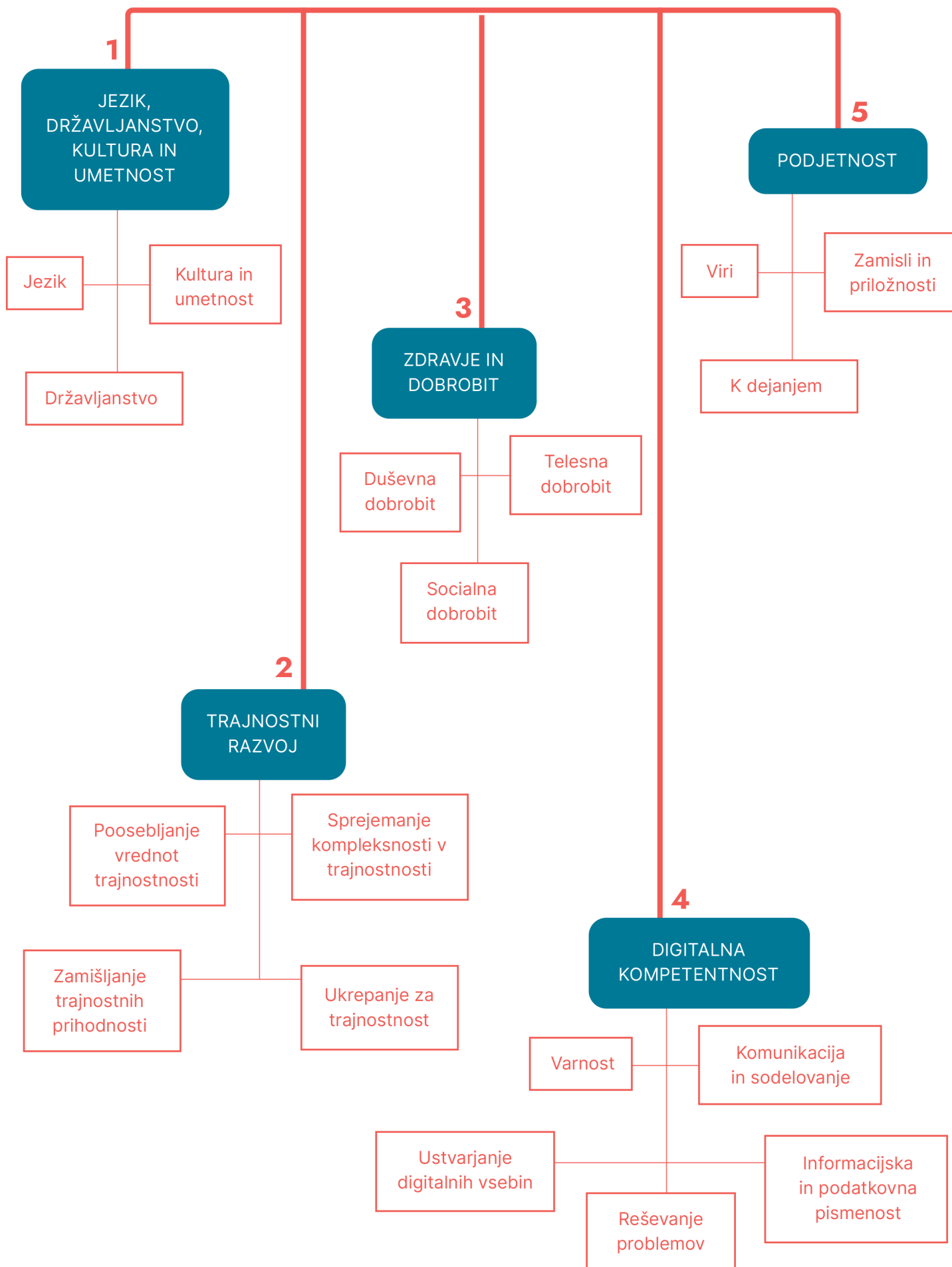
Woodward, I., (1977). Ballet (Teach Yourself Books). Hodder and Stoughton, Sevenoaks.

Hurok, S., (1955). The World of Ballet. Robert Hale Limited, London.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.